

METODYKA

**do ochrony zwierząt gospodarskich
przed atakami wilków**

Warunki techniczne

TREŚĆ

1.	Wprowadzenie	2
2.	Definicje pojęć	2
3.	Zapachowanie obszaru za pomocą ogrodzenia zapachowego	2
	3.1 Wyposażenie materiałowe	2
	3.2 Sposób stosowania koncentratu substancji zapachowej	3
4.	Środki ochronne	3

1. WPROWADZENIE

Wraz ze wzrostem populacji wilków (*Canis lupus* L.) na terenie Polski i Europy zwiększa się także liczba ataków tych zwierząt na stada owiec, kóz i bydła. Niniejsza metodologia przedstawia procedurę instalacji zabezpieczenia zapachowego przed wilkami, aby zapobiec szkodom w mieniu hodowców tych zwierząt. Specjalnie opracowany środek zapachowy **PACHO-LEK® WILK** nadaje się do ochrony pastwisk, na których zwierzęta gospodarskie poruszają się swobodnie. Dzikie zwierzęta **postrzegają zapachowe ogrodzenie jako niebezpieczny zapach, który odstrasza je od wkraczania na te tereny.**

2. DEFINICJE POJĘĆ

Biodegradowalny nośnik substancji zapachowej – materiał specjalnie opracowany do uwalniania substancji zapachowej poprzez wstrzyknięcie (patent UE i Czech), który ma otwarte pory zapewniające wysoki współczynnik dyfuzji substancji zapachowej, a tym samym zapewnia maksymalną skuteczność ogrodzenia zapachowego. Nośnik jest w powietrzu w danych warunkach meteorologicznych temperatury i wilgotności, stabilny i nie emituje do środowiska substancji obcych (nie ulega rozkładowi do niebezpiecznych substancji z grupy POP (konwencja sztokholmska).

Koncentrat substancji zapachowej PACHO-LEK® przeciwko wilkom – zawiera substancję czynną, która imituje zapach drapieżnika (człowieka), odstrasza wilki od zbliżania się do stad.

Aktywacja – pierwsze wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika BIO10-PO w ramach instalacji ogrodzenia zapachowego poprzez trzy wstrzyknięcia do nośnika, każde trwające 1 sekundę. Umieszczenie nośnika w metalowym adapterze (osłonie) i umieszczenie go na stabilnej podstawie (np. słupku).

Ożywienie – kolejne wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika BIO10-PO w ciągu 30 dni od ostatniego wstrzyknięcia koncentratu.

3. ZAPACHOWANIE OBSZARU ZA POMOCĄ OGRODZENIA ZAPACHOWEGO

3.1 Wyposażenie materiałowe

- **Słupki** – drewniane, zalecane wymiary 1000 x 22 x 25 mm
- **Adaptory** – o wymiarach 45 x 35 x 60 mm, jeśli adaptory nie są dostępne, nośnik można przymocować do słupka w inny sposób, np. za pomocą gwoźdźa
- **Nośnik BIO10-PO** – o wymiarach 55 x 35 x 45 mm, patrz rozdział 2
- **Koncentrat substancji zapachowej OGRODZENIE ZAPACHOWE – WILK** – patrz rozdział 2

3.2 Sposób stosowania koncentratu substancji zapachowej

1. Mocowanie nośników do ogrodzeń, płotów – jeśli działka jest ogrodzona, nośniki można rozmieścić za pomocą drutu wiązkowego bezpośrednio na ogrodzeniu lub przymocować do głównych słupków ogrodzenia.

Aby zapach był skuteczny, zalecamy rozmieszczenie nośników w odległości maksymalnie 10 m od siebie, na wysokości co najmniej 70 cm nad ziemią. Do nośnika wstrzykujemy koncentrat substancji zapachowej w 3 punktach przez 1 sekundę. Nośnik należy ponownie ożywić substancją zapachową 1 raz w miesiącu, biorąc pod uwagę aktualną porę roku i temperaturę powietrza.

- Nośniki można również zamocować na ogrodzeniach elektrycznych, siatkach uniwersalnych i ogrodzeniach mobilnych. Procedura rozmieszczania nośników i odświeżania jest taka sama. Jest to połączenie z zalecanymi „pomocami” związanymi z ochroną zwierząt gospodarskich przed atakami dzikich zwierząt, które są regulowane przez przepisy krajowe i unijne.

2. Ogrodzenie zapachowe na słupkach – w przypadku, gdy działka nie ma ogrodzenia, należy zainstalować ogrodzenie zapachowe za pomocą słupków z adapterami. Słupki rozmieszczamy w maksymalnej odległości 10 m od siebie na całym obwodzie działki, którą chcemy chronić. Nośnik umieszczamy w adapterze przymocowanym do drewnianego słupka i wstrzykujemy koncentrat substancji zapachowej. Nośnik należy ponownie ożywić substancją zapachową 1 raz w miesiącu. Jeśli pasące się stada migrują w poszukiwaniu pastwisk, słupki przenosimy zgodnie z aktualną sytuacją.

- Tak samo postępujemy w przypadku zapachowego zabezpieczania mniejszych obszarów, np. wejścia do gospodarstwa rolnego lub innego budynku. W tym przypadku zachowujemy strefę ochronną 10 m od budynku. Słupki z nośnikami rozmieszczamy i odświeżamy w taki sam sposób, jak w przypadku zapachowego ogrodzenia na słupkach. Przed wilkami możemy chronić również zwierzęnę w zimowiskach lub zagrodach aklimatyzacyjnych.

UWAGA: W okresie deszczowym przenoszenie zapachów przez powietrze może być ograniczone, dlatego zalecamy odświeżanie nośnika zapachowego w krótszych odstępach czasu, np. co 14 dni lub nawet podczas opadów deszczu.

UWAGA: Aby rozpoznać etologię ataku wilka na konkretne stado, zaleca się zainstalowanie fotopułapek. Dokumenty mogą posłużyć jako dowód w przypadku rozstrzygnięcia odszkodowań, jeśli wszystkie środki zapobiegawcze „zawiodą”.

RADA: Dla lepszej ochrony zwierząt gospodarskich zaleca się stosowanie ogrodzeń zapachowych, elektrycznych oraz innych metod kombinowanych, które są regulowane przepisami krajowymi i unijnymi.

4. ŚRODKI OCHRONNE

- okulary lub osłona
- odzież robocza
- rękawice gumowe, najlepiej cienkie laboratoryjne (chemiczne)
- obuwie robocze

Dokument jest zgodny z przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony zwierząt, w tym prawem unijnym i krajowym, oraz jest wdrażany zgodnie z zasadami i wytycznymi dotyczącymi monitorowania i działań ochronnych.